

Loranstöðin við Eggjarnar:

Sendarin verður sløktur á nýggjárinum

Øll 10 arbeiðsfólkini á Skúgvanesi uppsøgd

Altjóða felagsskapurin fyri civila flogferðslu, ICAO, hevur avgjørt at gevast við Loranstöðini við Eggjarnar omanfyri Vág. Henda avgerð er liður í eini ætlan at gevast við øllum Loran A-støðunum í heiminum. Tær eru 80 tilsamans.

Orsøkin er tann, at ein nýggj skipan, nevnd Loran Omega, skal koma istaðin. Einans 8 støðir av Omegaslagnum skulu byggjast. Antennurnar til hetta nýggja slagið eru so høgar, at t.d. antennan á støðini í Norra verður spent millum tvey fjøll

Húsin hjá Loranstöðini

Allir teir 10 mennir, sum arbeiða á Loranstöðini við Eggjarnar í Suðri, eru uppsagdir. Teir skulu sum er, arbeiða til nýggjár, tá sendarin á støðini verður sløktur med alla.

Leiðari á Loranstöðini er Dia Poulsen úr Vági. Hann er verkfrøðingur og hevur starvast á støðini í meira enn 17 ár. Vit hittu Dia við Eggjarnar og prátaðu við hann um eitt og annað, nú støðin skal gevast við virki sínum.

Bygt undir krígunum

Tað vóru bretar, sum bygdur fyrstu Loranstöðina undir seinna heimsbardaga. Kannað varð fyrst eftir, hvat pláss í Føroyum eignaði seg best til endamálið: at byggja eina Loran A-støð til navigatión fyri flogfór, fyrst og fremst stríðsflogfór.

Skjótt varð greitt, at plássið omanfyri Vág, sum verður nevnt við Eggjarnar, var best eignað til endamálið. Dia visur á, at trekkja eina linju, so at vit fáa ein trýkant, sum røkkur Ísland, Føroyar og Hebridurnar, so er best eignað plássið til eina Loran-støð her við Eggjarnar.

Royal Air Force bygdði tí trý hús við Eggjarnar. Tað ovasta húsið varð brúkt til sendaran, tað næsta til maskinuna, og í tí triðja húsinum, nærhendis har sjálv antena stendur, búði vaktarmanningin.

Orsøkin til at húsinu tá vóru lögð so langt frá hvørjum øðrum var tann, at hugsað varð um møgular atsóknir frá týskum bumbuflogfór. Men tað heldur lægna hendi, at týskarar ongantið royndu at gera álop á bygdirnar.

Magnus Heinesen, við frá byrjan

— Helst hava teir sjálvir brúkt Loranstöðina til at navigera eftir. Men hetta visti man einki um fyrr enn eftir kríggið, sigur Dia.

Til civila flogferðslu

Royal Air Force hevði støðina til krígsslok. Tá kom støðin undir danska sjóverjuráðið. Í 1949 kom støðin at vera undir danska Fyr og Vágevæsenet, sum síðani hevur broytt navn til Færvandsdirektoratet.

Síðani 1949 hevur Loranstöðin verið nýtt til civila flogferðslu. Færvandsdirektoratet hevur ríkið støðina fyri ICAO, sum er altjóða felagsskapurin fyri civila flogferðslu.

Í 1969 gjørdur teir av at flyta oman í ein nýggjan og meiri tíðarhóskandi bygning norðanfyri teir gomlu bygningarnar. Ein orsøkin til at flytast skuldi var tann, at tólini vóru ov gomul og ótíðarhóskandi. Um tað mundið, tá flytast skuldi, vóru teir vitgittu jarðskjálvtarnir í Vági. Menn hildu tí eisini, at tað var óforsvarligt at leggja ein nýggjan bygning heilt úti við eggina. Tí varð nýggja Loranstöðin bygd nakrar hundrad metrar norðanfyri gomlu bygningarnar.

Loranstöðin við Eggjarnar eitur Skúgvanes. Hetta kemst

Jaspur Midjord, yvirteknikari

av, at tað navnið á kortinum, sum er næst støðini, er nesið niðri undir, sum er merkt Skúgvanes.

Long Range Navigation

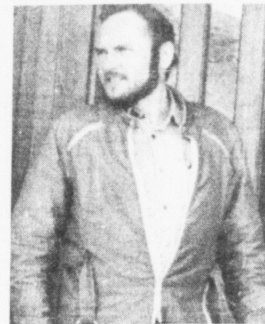
Loran er sum sagt navigatións- amboð hjá flogfór. Loran stendur fyri Long Range Navigation. Tað eru fleiri slag av Loran. Tað fyrsta, sum kom fram, var Loran B, men hetta slag var einans á royndarstigi. Síðani kom Loran A, sum hevur verið nýtt kring allan knöttin, ikki einans av flogfór, men eisini av skipum. Hóast skipini ikki gjalda til ICAO fyri at brúka Loran A, so hava tey flestu av fiskiskipum okkara Loran A móttakara og Loran-kort til at navigera eftir.

Tað kann tí koma fleiri av teimum føroysku fiskiskipunum, sum hava Loranmóttakara, illa við, at Loran sendarin við Eggjarnar nú verður sløktur. Tey hava einki annað í at velja enn at fáa sær ein annan móttakara, møguliga ein Loran C móttakara.

Masterstøð

Loranstöðin við Eggjarnar kemur undir ta norður-eysturatlantisku Loran A-ketuna. Tað eru trýggjar støðir í hesi ketuni. Tann við Eggjarnar er masterstøð, síðani eru tvær slavistøðir, ein í Íslandi og ein á Hebridunum.

Framferðin er tann, at masterstøðin sendur eitt signal út, sum báðar slavistøðirnar síðani skulu synkronisera seg eftir. Hesar slavistøðirnar skulu tá senda eftir signalinum frá masterstøð-

Dia Poulsen, verkfrøðingur

ini. Mannagongdin við Loran A er stutt sagt, at tíðarmunurin millum tað móttíkna signalið frá masterstøð til slavistøð verður avlísan í einum ávisum Loran-móttakara.

Loranstöðin við Eggjarnar hevur einki samband við Loranstöðina á Eiði. Loranstöðin á Eiði er ein sonevnd Loran C støð, sum verður ríkin av NATO.

Arbeiða til nýggjár

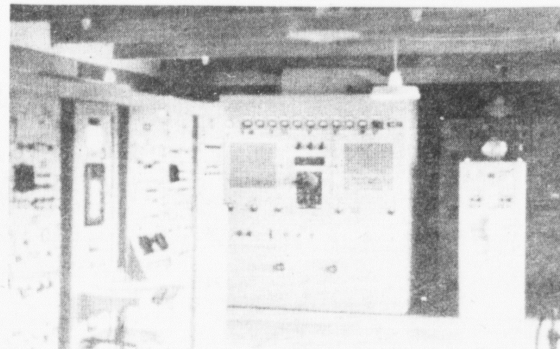
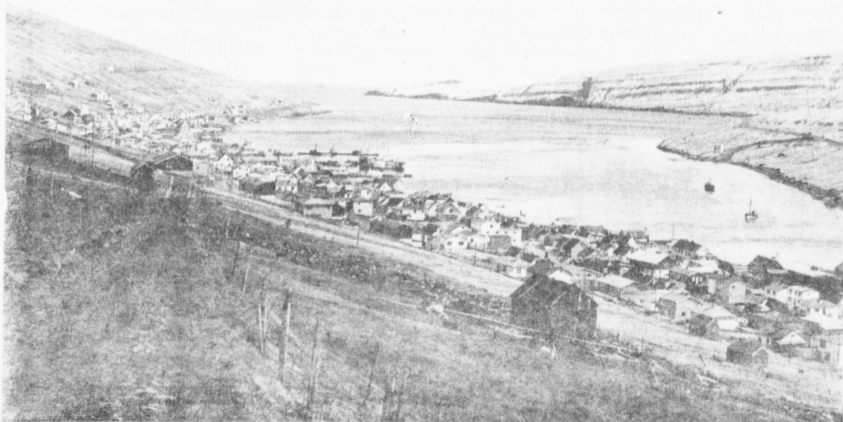
Arbeiðið á Loranstöðini heldur fram til nýggjár. Har arbeiðir eitt daghold, tað eru yvirteknikarar, Jaspur Midjord og ein vaktarmaður, sum samstundis hevur viðlíkahaldið undir sær, Magnus Heinesen. Síðani eru trý onnur vakthold. Dagholdið hevur vaktina frá mánadegi til friggjadag frá klokkan 8 til 16, hini trý holdini hava so restina.

Magnus Heinesen er tann, sum hevur verið longest á støðini. Hann hevur arbeitt á Skúgvanesi, síðani bretar bygdu støðina undi krígunum. Magnus er 67 ára gamal.

Hvussu við íbúðunum

Manningin á Loranstöðini býr í tæmastuhúsum, sum ICAO eigur. Á Bakka búa fyra mans og á norðaru síðu á Brekkubø eru trýggjar bygningar, sum hoyra til Loran-støðina. Tann ovasti bygningurin er kortini seldur.

Vit spurdu Dia, hvussu verður við hesum bygningunum, nú Loranstöðin gevst. Dia svarar, at eingin enn veit, hvat bygningarnir skulu brúkast til, tí tað er ICAO, sum kemur at hava ta endaligu avgerðina.

Øll tólini skulu koyrast burt